

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی هرمزگان

مرکز آموزش درمانی دکتر علی شریعتی

شهرستان بندرعباس

تالاسمی

کد: 1401/SH/PA/EP/261

شناسانه آموزشی پمفلت

عنوان: تالاسمی

تهیه کننده: رقیه ماندگاری

ناظر کیفی: خانم مریم گلنام (سوپروایزر آموزش سلامت) - دکتر آمنه

رنجبر (متخصص زنان)

منبع: ویلیامز و نت

سال تهیه: ۱۴۰۱

تالاسمی

تالاسمی یک بیماری ارثی خونی می باشد که در آن ، بدن هموگلوبین های غیر طبیعی تولید می کند. هموگلوبین در اکسیژن رسانی به بخش های مختلف بدن به گلبول های قرمز خون کمک می کند. این اختلال سبب از بین رفتن مقادیر زیاد هموگلوبین می گردد. کم بودن سطح موگلوبین خون ممکن است منجر به بیماری کم خونی شود. بیماری کم خونی بیماری است که باعث می شود شخص مبتلا احساس ضعف و خستگی کند.

کم خونی شدید می تواند به اعضای بدن صدمه زده و در نهایت منجر به مرگ فرد مبتلا می شود.

چه چیزی باعث ایجاد تالاسمی می شود؟

نقص در یک یا چند ژن می تواند باعث ایجاد تالاسمی شود. اگر پدر و مادر و یا خواهر و برادر شما مبتلا به تالاسمی بوده یا ناقل ژن تالاسمی هستند. بهتر است قبل از ازدواج و بچه دار شدن آزمایش های مربوط به تالاسمی را انجام دهید و با پزشک مشورت کنید. مشاور ژنتیک می تواند اطلاعاتی مانند میزان احتمال ابتلای فرزند شما به تالاسمی و میزان شدت آن را به شما بدهد.

انواع تالاسمی

تالاسمی مینور - فقط یکی از والدین باید دارای ژن معیوب تالاسمی باشند.

تالاسمی ماژور - هم پدر و مادر باید دارای ژن معیوب تالاسمی باشند.

علائم تالاسمی چه چیزهایی هستند؟

آلفا تالاسمی ماژور سبب مرده زایی می گردد. کودکانی که با تالاسمی ماژور متولد می شوند در هنگام تولد طبیعی هستند اما کم خونی شدید در طی سال اول زندگی بروز می دهند.

سایر علائم عبارت اند از:

تغییر شکل استخوان در صورت

خستگی

تاخیر رشد

تنگی نفس

زردی پوست

درمانهایی که کمتر شایع هستند و برای تالاسمی های شدید استفاده می شوند عبارتند از:

پیوند خون یا پیوند سلول های بنیادی مغز استخوان

برداشتن طحال به کمک عمل جراحی

مبتلایان به این بیماری باید هر سال واکسن آنفولانزا دریافت کنند در مورد دریافت واکسن پنوموگوک (pneumococcal vaccine) نیز با پزشکشان مشورت کنید. این واکسن می تواند از شما در مقابل عفونت های شدیدی که می تواند کم خونی شما را بدتر کنن و یا موجب بروز بیماری های شدیدی که از تالاسمی نشات می گیرند شوند، محافظت کند.

پیش آگهی

تالاسمی شدید به علت نارسایی قلبی می تواند باعث مرگ زودرس شود (سن بین ۲۰ تا ۳۰ سالگی) در بافت خون و برداشت آهن می تواند سبب ارتقای پیش آگهی بیمار گردد.

تالاسمی خفیف تاثیری بر طول عمر ندارد.

درمان تالاسمی چگونه است؟

تالاسمی خفیف نیازی به درمان ندارد. این نوع تالاسمی شایع ترین نوع تالاسمی نیز می باشد.

تالاسمی ممکن است با فرایند انتقال خون و مکمل فولیک اسید درمان شود. فولیک اسید ویتامینی است که بدن شما برای ساختن سلول های قرمز خون به آن نیاز دارد.

در تالاسمی شدید ممکن است از روش های درمانی زیر استفاده شود: ۱- انتقال خون

۲- فولیک اسید

۳- داروهایی که برای شیمی درمانی از آنها استفاده می شوند (این داروها به بدن کمک می کند که هموگلوبین طبیعی تولید کند)

اگر عمل انتقال خون بطور مکرر انجام شود ممکن است بدن شما با ازدیاد آهن مواجه شود. این حالت ممکن است به اعضای بدن شما به ویژه به کبد شما آسیب وارد کند. از مصرف ویتامین هایی که حاوی آهن هستند اجتناب کنید همچنین از مصرف بیش از اندازه ویتامین C نیز بپرهیزید زیرا این ویتامین به بدن کمک می کند که میزان آهن بیشتری را از مواد غذایی جذب کند.

اگر شما بیش از حد مجاز آهن دریافت کرده باشید، پزشک شما ممکن است از کلیات درمانی (chelation therapy) استفاده کند. این روش درمانی نوعی دارو است که به حذف آهن های اضافه بدن شما کمک می کند.

تالاسمی چگونه تشخیص داده می شود؟

پزشک در مورد سوابق پزشکی شما سوالاتی خواهند پرسید و سپس آزمایش هایی را برای شما تجویز خواهد کرد. ممکن است این آزمایش ها شامل موارد زیر باشند:

شمارش کامل سلول های خون (CBC) که در زیر میکروسکوپ کوچک و شکل غیر طبیعی دیده می شوند.

آزمایش ژنتیک برای تشخیص ژن های مسبب تالاسمی

آزمایش میزان آهن خون

یک نوع آزمایش خون که به منظور تشخیص نوع تالاسمی، میزان انواع مختلف هموگلوبین خون را اندازه گیری می کنند.

(الکتروفورز)